

Caraïbische slaven werden na de afschaffing van de slavernij nog steeds op wrede wijze in Suriname tewerkgesteld

door Evelin-Pierre Dumfries

Op 1 juli 2023 herdenkt het Caraïbisch overzees deel van het Koninkrijk der Nederlanden en Suriname 160 jaar afschaffing van de trans-Atlantische slavernij. Echter, deze afschaffing op 1 juli 1863 betekende niet dat de slavernij daadwerkelijk voorbij was.

Spaanse bok op een plantage in Brazilië

In Suriname moesten de voormalige slaven nog 10 jaar verplicht doorwerken op de plantages, zodat deze konden voortbestaan. Bovendien werden slaven na de afschaffing nog steeds, op illegale wijze, vanuit Afrika aangevoerd naar Suriname.

Op Curaçao moesten de nazaten van de slaven één dag per week voor de voormalige slavenhouders blijven werken in ruil om in hun huisjes te mogen blijven wonen. Om te kunnen overleven, en gedreven door armoede en honger, vroegen sommigen zelfs om de slavernij wederom in te voeren.

Op Aruba leidde de afschaffing van de kleinschalige plantage-economie naar veldwerk en huishoudelijke diensten tegen zeer lage vergoedingen. Daarbij was er ook sprake van een lang bestaand verbod als het op gemengde huwelijken (tussen nazaten van slaven en nazaten van slavenhouders) aankwam.

Recente berichten

- Een Nieuw Begin in Suriname (1901), De Geschiedenis van Opa Kasit Wongsosoeparto en zijn Familie
- KNAW laat eigen koloniale verleden onderzoeken: een stap richting reflectie en herstel
- De onzichtbare erfenis van Suriname
- Ach, freule – een confronterende zoektocht naar een slavernijverleden
- Hedy Tjin bij Nooit Meer Slapen: kleur, kracht en collectieve herinnering
- Tula Lezing 2025 – Een eerbetoon aan verzet en herinnering
- Slimmer dan Slim – Anansi's nieuwste les in geduld en wijsheid
- Een ode aan verbeelding, herinnering en afscheid
- Een vergeten gemeenschap in het licht
- Marian Markelo: Wintipriesteres, erfgoedbewaker en kinderboekenauteur
- Opkomst en val van een Surinaamse obiama
- Roline Redmond ontvangt C.C.S. Croneprijs 2025
- Het Nederlandse trans-Atlantische slavernijverleden
- Kapitalisme en Slavernij
- Stedelijke Groei, Ongelijkheid en Klimaatsco's in Groot-Paramaribo

Reacties

- Ineke Arnold-van der Giessen on Bodil de la Parra: Mooie familiegeschiedenis in een vreemde landje
- Renzo on KNAW laat eigen koloniale verleden onderzoeken: een stap richting reflectie en herstel
- Theo on Immigrant Tjon Kong Hong (1886-1947): een profielschets

Disclaimer

Deze website beoogt geen enkel winstoogmerk. Door middel van de website wil de Werkgroep het publiek kennis laten maken met nieuws uit en over de Caraïbische regio. De Werkgroep neemt daartoe onder meer berichten over van andere sites, zonder dat het ons altijd mogelijk is rechthebbenden vooraf te attenderen op

Prof. dr. Humphrey Lamur, still uit een RTL-programma

Afgelopen week was ik te gast bij professor dr. Humphrey Ewald Lamur, expert op het gebied van de slavernij in Suriname en wat zich op de diverse plantages heeft afgespeeld.

Tijdens dit bezoek stipte de professor ook de Caraïbische context aan: ex-slaven en andere vrije personen (chinezen en hindoestanen) uit het Caraïbisch gebied werden namelijk in Suriname als contractarbeiders tewerkgesteld.

Dit waren de zogeheten “Caraïbische contractarbeiders” die nodig waren om de plantages in Suriname, onder Nederlands toezicht, van arbeidskrachten te voorzien. Dit vond plaats na de afschaffing van de slavernij in 1830 door Engeland in haar Caraïbische koloniën en na de afschaffing van de slavernij door Nederland. Deze “Caraïbische periode” duurde van 1863-1899 en voltrok zich voor een deel vóór de komst van, onder meer, Javaanse en Indiase contractarbeiders in Suriname.

Nieuwe kennis opgedaan was ook dat alleen zij die voor 1 juli 1863 slaaf waren, in de slavenregisters vermeld staan onder de naam die ze toegekend kregen.

Vleselijke eigendommen

Er zijn diverse verhalen die mij enorm geraakt hebben. Een van de verhalen ging over de kinderen van de slaven, in het bijzonder meisjes en tienermeisjes, die op jonge leeftijd gedwongen werden om in de seksuele behoeften van de slaveneigenaren te voorzien; ze werden verkracht. Hun ouders hadden het recht niet om hen te beschermen, omdat ook deze kinderen als slaven beschouwd werden en niets anders waren dan vleselijke eigendommen. In het verlengde hiervan, vertelden twee vrouwen aan mij dat veel vrouwelijke nazaten tegenwoordig nog steeds last hebben van deze gruweldaden: men voelt zich “vuil” en “vies”, men voelt zich afgewezen en heeft moeilijkheden om gezonde en stabiele relaties aan te gaan.

Portret van Nicolaas Porter

Mannelijke slaven moesten het vaker bekopen: ze werden aan een stok met handen en voeten in foetushouding vastgebonden terwijl hun huid zonder enig pardon kapot geslagen werd. Sommigen zijn ook “gewoon” verbrand omdat ze aangaven vrij te willen zijn.

Veel wreedheden vonden onder het toezicht plaats van families, inclusief kinderen, die gedwongen toe moesten kijken.

de overname. Mocht iemand bezwaar hebben tegen overname van tekst- of beeldmateriaal, laat ons dit weten, dan verwijderen wij het materiaal. Reacties op berichten worden alleen geplaatst indien voorzien van voor- en achternaam. Opinie op deze website komen voor rekening van de auteur(s) en zijn niet altijd de opinies van de Werkgroep.

Geen plek voor affectie

We leven in het nu, in het heden, maar er zijn nog veel vragen over het verleden: hoe staat het met de emotionele en sociale gevolgen van de Nederlandse slavernij? Hoe staat het met de sociaal-maatschappelijke ongelijkheid als het op de nazaten van de slaven aankomt? En hoe kan de ene mens de andere zoveel schade berokkenen?

De diverse effecten en vertaalslagen als het op de gedragingen van de nazaten aankomt is ook breed besproken. Er is ook stilgestaan bij kinderen van de slaven-nazaten, de opvoeding die ze kregen en de gevolgen op latere leeftijd (ook met betrekking tot de effecten op de daaropvolgende generaties). Kinderen van slaven-ouders groeiden immers op met de gedachte dat werk de norm moet voeren; voor affectie was er geen plek. Hun ouders leefden vaak gescheiden van elkaar. Deze kinderen moesten geregeld, op zelfstandig basis en onder dezelfde slechte omstandigheden als hun ouders, arbeid op de plantages verrichten. Aan onderwijs werd niet gedaan, dus ze mochten niet leren lezen of schrijven, maar ook niet spelen.

Interne strijd

Is dit de achterliggende reden dat sommige nazaten zich moeilijk kunnen binden, er zoveel eenoudergezinnen zijn en ook zoveel echtscheidingen plaatsvinden? Komt dit doordat men van generatie tot generatie niet over genoeg voorbeeldrollen heeft beschikt; dat wil zeggen gezinssystemen die aantoonden “hoe het hoort”? Slaven trachtten vaak een “verbuntu” met elkaar aan te gaan; maar ook dergelijke onderlinge “liefdesverbonden” waren niet toegestaan, want men kon immers elk moment uit elkaar gehaald worden om doorverkocht te worden aan andere plantages. Kinderen, indien niet zelf doorverkocht, werden vaak door hun moeders en grootmoeders grootgebracht, terwijl de mannen, onder meer, als fokvee werden gebruikt.

Is, tot slot, het tewerkstellen van “Caraïbische contractarbeiders” mogelijk ook een van de verklaringen van de interne strijd en rivaliteit tussen de nazaten in de voormalige Caraïbisch-Nederlandse kolonies en de nazaten in Suriname? Wie zal het zeggen?

Individualiteit

De wreedheden en de naweën van de trans-Atlantische slavernij zijn nu nog zichtbaar in de verschillende samenlevingen die met slavernij te maken hebben gehad. Soms latent en soms expliciet, maar wel in verschillende uitingsvormen en intermenselijke verhoudingen.

Ik hoop van harte dat 1 juli 2023, 160 jaar na de afschaffing van de slavernij, in het teken zal staan van de toekomst van de nazaten maar dan in een brede inclusieve context. Respect voor zowel degenen die de overtocht en de slavernij hebben overleefd als degenen die gevallen zijn, respect voor degenen die na slavernij, ondanks alle beproevingen, verder zijn gegaan en het nastreven van vergeving en verzoening.

Maar ook dat in de betrokken landen activiteiten plaatsvinden en acties in het leven worden geroepen waarin alle nazaten zich kunnen herkennen. Kortom, volop aandacht voor de individualiteit van de trans-Atlantische slavernij die zich op Aruba, Curaçao, Sint-Maarten, Sint-Eustatius, Saba, Bonaire en in Suriname plaats heeft gevonden.

Geraadpleegde bron:

- – *Familienaam & Verwantschap van emancipeerde slaven in Suriname, zoeken naar voorouders.* Prof. Dr. H/E. Lamur, Universiteit van Amsterdam. KIT
- – *West Indische Contract Arbeiders in Suriname 1863-1899* Prof. dr. H.E. Lamur, Mr. N.H.A. Boldwijn & Drs. R. Dors. KIT.

Post [Delen](#)

Evelin-Pierre Dumfries

4 comments to “Caraïbische slaven werden na de afschaffing van de slavernij nog steeds op wrede wijze in Suriname tewerkgesteld”

Gimena Eliza 20/03/2023 zu 11:25

Ik wil u/ jullie op de eerste plaats heel erg bedanken voor dit onderzoek en verder en diepergaande aandacht voor dit thema. Zeker omdat onderzoek naar de gevolgen van trauma intussen ook de impact op de DNA en op de volgende generaties heeft bewezen (generatie trauma). In de 2e stap van mijn boek 'in 10 stappen sterker door je verlies' benoem ik ook een onderzoek naar de gevolgen van afwijzing.

Ik ben heel blij met dit artikel en ik sluit me aan bij de uitgesproken hoop dat de voorgenomen activiteiten en acties op 1 juli beter zullen aansluiten bij de behoeften van de nazaten en dat er meer gerichte aandacht zal komen voor de individualiteit van de slavernij op de eilanden en Suriname.

Heel veel succes en verder impact toegewenst!

Gimena Eliza
Mental & Emotional Health coach
Leadership Impact Coach

[Reply](#)

Evelin-Pierre Dumfries 21/03/2023 zu 12:29

Geachte mevrouw Gimena Eliza,

Hartelijk dank voor uw reactie en het gegeven dat u uw boek ook aanbeveelt hoe sterker uit een situatie te komen. Dit is per land per individu verschillend hoe zij profijt van deze stappen kunnen hebben.

Onderzoek biedt inzicht, het kan situaties in een context helpen plaatsen, helpen begrijpen en het helpen leren. Het gaat om de toekomst en het nu. Hoe gaan we verder ook met dit gegeven om en dat dat er voldoende plaats en openheid blijft om het verleden te verwerken maar ook om het heden te bespreken en dat er daadwerkelijk ook iets mee gedaan wordt.

Nogmaals dank voor uw reactie. Het wordt vervolgd.

Met vriendelijke groet

Evelin-Pierre Dumfries

[Reply](#)

Clifton Walker 21/03/2023 zu 13:10

Clifton Walker:

Ik kan mij terug vinden in het feit, dat de doorwerking van de trans-Atlantische slavernij enorm is op de eilanden(Aruba, Curaçao, Sint-Maarten, Sint-Eustatius,Saba, Bonaire) en Suriname. Het is duidelijk wie de veroorzaker is en wie het slachtoffer zijn. Dit mag zich verre weg nooit meer herhalen. De witte en de zwarte gemeenschap zullen erop moeten toezien dat zulk geen enkel vorm zich voordoet. Ik richt mij op de toekomst: moeten wij nog steeds in de positie blijven van slachtoffer, of dat we juist nu officieel stappen moeten zetten naar verwerking, naar heilzame verwerking van dat verleden. Onze voorouders(Suriname)hebben na de officiële afschaffing nog 10 jaar gewerkt onder staatstoezicht. En daarna de plantages in de Para en Coronie gekocht om het nageslacht zekerheid te bieden voor hun toekomst. Onze voorouders hebben daarmee kracht, macht, moed en doorzettingsvermogen getoond om dit allemaal te bewerkstelligen. Zit deze kracht en macht niet in ons, in de nazaten om dit verleden te verwerken, uit de slachtoffer positie te komen en een mooie toekomst voor degene die na ons komen te scheppen en achter te laten. Dit jubileum jaar zou een jaar moeten zijn van de condities te scheppen voor een goede en heilzame verwerking.

Moge Adonai: de God van de goden ons in dit proces begeleiden.

Ds. Clifton Walker

Predikant EBG Amsterdam Stad & Flevoland

[Reply](#)

Werkgroep Caraïbische Letteren 21/03/2023 zu 15:42

Op 9 mei a.s. is in het Luther Museum in Amsterdam een avond over de doorwerking van de slavernij en de rol van de kerken. De aankondiging zal hier nog gepubliceerd worden. Redactie CU.

[Reply](#)

Your comment please...

Name (required)

Email (will not be published) (required)

Website

Comment

EVENEMENTEN VAN DE WERKGROEP

Auteur: Soedirman (Mike) Patmo

^ ^ juli 1901 arriveerde Kasit

 Wongsosoeparto (contractcode 28), pas vijf...

as verder →

BEELDENDE KUNST

→ Auteur: Soedirman (Mike)

Patmo Op 6 juli 1901

arriveerde Kasit

Wongsosoeparto

(contractcode DD828), pas

vijf...

Lees verder →

CATEGORIEËN

Select Category

ARCHIEF

Select Month

